

Nya rapporter och utredningar inom området hälso- och sjukvård samt böcker om organisation och ledarskap

Fokus: svensk litteratur om organisation, styrning och ledarskap men också andra aktuella ämnesområden som patientinflytande och e-hälsa

Vänd dig till Sjukhusbiblioteken om du vill låna boken eller om du är intresserad av att köpa in en bok till din verksamhet.

Flera av titlarna finns även tillgängliga som PDF-filer, detta är då markerat i listan med länkadress. Du kan också prenumerera på denna lista via e-post.

HTA-rapporter

Efficacy of sleep deprivation in patients with depression including bipolar depression.

[Effekter av sömndeprivation som behandling vid depression (inklusive bipolär depression)]

Region Västra Götaland, HTA-centrum, HTA report 2019:110, 25 s.

Frågeställning: Är total sömndeprivation med eller utan efterföljande ljusterapi en effektiv behandling för patienter med depression eller bipolär depression?

Svar i korthet: Jämfört med ingen tilläggsbehandling kan sömndeprivation ha en liten övergående eller ingen effekt på depressiva symptom.

Baserad på en randomiserad kontrollerad studie med patienter som påbörjat antidepressiv medicinering, kan sömndeprivation med efterföljande kronoterapeutisk behandling möjligtvis minska depressiva symptom jämfört med begränsad fysisk träning.

Det är osäkert ifall sömndeprivation påverkar depressiva symptom jämfört med läkemedelsbehandling, och om sömndeprivation påverkar funktionsnivån, HRQOL och längden av hospitalisering jämfört med ingen eller annan behandling.

<https://alfresco.vgregion.se/alfresco/service/vgr/storage/node/content/workspace/SpacesStore/a69a15a7-0eb8-4b5f-95ff-4d1537191af9/HTA-rapport%20vakenhetsterapi%20final%20version%2020191204%20PUBLICERAD.pdf?a=false&guest=true>

Vattenförlossning, är det säkert för barn och

kvinnor? Metodrådet Region Stockholm, HTA-rapport 2019:51, 25 s.

Frågeställning: Är förlossning i vatten för friska kvinnor med en okomplicerad graviditet säkert för barn som mor?

Svar i korthet: Svaret på frågan om vattenförlossning är säkert för barnet blev ja. (Det vetenskapliga underlaget enligt GRADE är måttligt starkt). Vattenförlossning bedömdes också vara säkert för den födande kvinnan. (Det vetenskapliga underlaget enligt GRADE är begränsat).

https://vardgivarguiden.se/globalassets/utveckling/vardutveckling/hta/hta-rapporter/Vattenforlossning_HTA

SBU-rapporter

Befolkningsscreening av riskfaktorer och livsstilsförändrande samtalsstöd som prevention för hjärt- och kärlsjukdomar

SBU:s upplysningstjänst 2019, 15 s.

Frågeställning: Vilken sammanställd forskning finns på effekten av program med befolkningsscreening av kardiovaskulära riskfaktorer i kombination med livsstilsförändrande hälsosamtal?

Svar i korthet: Efter litteratursökning och kvalitetsgranskning har fyra systematiska översikter inkluderats i svaret. Författarna till översikterna drog slutsatsen att befolkningsinriktade preventionsprogram kan ha en eventuell gynnsam effekt på kardiovaskulära riskfaktorer och riskbeteenden. Evidensläget kring direkta hälsoutfall, såsom dödlighet och insjuknande, är dock fortsatt osäkert. Enligt författarna saknas även

tillförlitlig evidens om befolkningsinriktade riskbedömnings- och preventionsprogram är kostnadseffektiva. Författarna uppmärksammade ett dosresponsförhållanden där högintensiva livsstilsinsatser verkade vara effektivare än lågintensiva, värt att uppmärksamma är att kunskapsläget om effekten av just de lågintensiva interventionerna är svagt. Deras slutsatser har inte analyserats utifrån svenska förhållanden.

https://www.sbu.se/contentassets/d8058c006ed74e01b96f13d0252c5b83/befolkningscreening_riskfaktorer_samtalsstod.pdf

Helkropps-vibrationsbehandling hos personer med benskörhet och förhöjd frakturrisik SBU:s upplysningstjänst 2019, 21 s.

Frågeställning: Vilka vetenskapliga studier finns det som undersökt effekter av vibrationsbehandling för personer med benskörhet och äldre personer med förhöjd frakturrisik?
Svar i korthet: Fem systematiska översikter inkluderas i svaret. Tre av dessa rapporterade funktionella utfall och författarna drog slutsatsen att Helkroppsvibrationsbehandling (WBV, whole body vibration therapy) möjligen ger en förbättring i benmuskelstyrka, balans och mobilitet, men att resultaten bör tolkas med försiktighet. Två av dessa översikter rapporterade ändringar i bentäthet (BMD, bone mineral density) hos äldre, varav författarna till den ena översikten skrev att det finns visst belägg för att WBV möjligen kan ge förbättringar i bentäthet hos äldre medan författarna till den andra översikten drog slutsatsen att WBV inte har någon effekt på bentäthet hos äldre kvinnor. Författarna till en översikt drog slutsatsen att WBV kanske kan ge en liten men statistiskt signifikant förbättring i bentäthet i ländryggen. Här redovisas endast författarnas slutsatser från systematiska översikter som bedöms ha låg eller måttlig risk för systematiska fel.

<https://www.sbu.se/contentassets/3f251444b2574895913a9f1d33fcc2a2/helkroppsvibrationsbehandling-hos-personer-med-benskorhet-och-forhojd-frakturrisik.pdf>

Ledarhund för personer med synnedsättning SBU:s upplysningstjänst 2019, 8 s.

Frågeställning: Vilka vetenskapliga studier finns på effekten av ledarhundar för personer med synnedsättning?

Svar i korthet: Upplysningstjänsten har efter litteratursökning inte identifierat någon relevant systematisk översikt. De har identifierat nio primärstudier, dessa har undersökt vilken effekt ledarhundarna har på förarnas gånghastighet, fysisk aktivitet och välbefinnande. Man har även tittat på kostnader och muskuloskeletal biverkningar relaterat till ledarhundar. Primärstudierna har inte kvalitetsgranskats och därför presenteras inte författarnas slutsatser.

<https://www.sbu.se/contentassets/abd9d7177d304381bcd56c6a32819650/ledarhund-for-personer-med-synnedsattning.pdf>

Neonatal telehemsjukvård SBU:s upplysningstjänst 2019, 14 s.

Frågeställning: Vilka vetenskapliga, inklusive hälsoekonomiska, studier finns av neonatal telehemsjukvård?

Svar i korthet: Upplysningstjänst har efter litteratursökning och kvalitetsgranskning inte inkluderat någon systematisk översikt i svaret. De har dock identifierat tre relevanta systematiska översikter som undersökt neonatal telehemsjukvård och i vilka de bedömt att risken för bias är hög. Upplysningstjänst har även

identifierat åtta primärstudier. Två hälsoekonomiska studier har identifierats och en av dessa bedömdes ha tillräcklig kvalitet avseende ekonomiska aspekter samt överförbarhet av studiens ekonomiska resultat och redovisas i detta svar. Om neonatal telehemsjukvård skulle visa sig vara kliniskt effektivt och säkert för barnet har det också förutsättningar att vara kostnadsbesparande.

<https://www.sbu.se/contentassets/dcb13baff92b4f6c98365252555f2360/neonatal-telehemsjukvard.pdf>

Patientnära ultraljud i primärvården

SBU:s upplysningstjänst, 2019, 6 s.

Frågeställning: Vilka vetenskapliga studier finns kring diagnostisk tillförlitlighet av patientnära ultraljud inom primärvården?

Svar i korthet: Upplysningstjänsten identifierade åtta primärstudier. Dessa studier kvalitetsgranskades inte. En systematisk översikt identifierades, men bedömdes ha hög risk för systematiska fel.

<https://www.sbu.se/contentassets/3080b94a87714e00a1f70bf9563fdf6e/patientnara-ultraljud-i-primarvarden.pdf>

Psykosocialt stöd till familjer med barn som har diabetes typ 1

SBU:s upplysningstjänst, 2020, 10 s.

Frågeställning: Vilken sammanställd forskning finns om effekten av psykosocialt stöd till familjer med barn som har diabetes typ 1?

Svar i korthet: SBU:s upplysningstjänst har efter litteratursökning och kvalitetsgranskning av systematiska översikter inkluderat två systematiska översikter i svaret. Författarna till översikterna drog slutsatsen att psykosociala interventioner med undervisningsinslag kan ha en positiv effekt på barnens blodsockernivåer. En av översikterna visade positiva effekter på kunskap om hur sjukdomen bäst hanteras. Den andra visade positiva effekter på barnens syn på sin egen förmåga.

<https://www.sbu.se/contentassets/aa37d72578804383a8ffdc3ba853886c/psykosocialt-stod-till-familjer-med-barn-som-har-diabetes-typ-1.pdf>

Rehabilitering för vuxna med traumatisk hjärnskada : En systematisk översikt och utvärdering av medicinska, ekonomiska, sociala och etiska aspekter

SBU Utvärderar, Rapport 204, 2019, 169 s.

Syfte: Att utvärdera den rehabilitering som ges till vuxna efter en traumatisk hjärnskada ur ett medicinskt, ekonomiskt, etiskt, socialt och samhällsligt perspektiv samt att identifiera vetenskapliga kunskapsluckor kring hjärnskaderehabilitering.

Svar i korthet: Specialiserad, hjärnskadeinriktad rehabilitering innebär möjligen bättre resultat än sedvanlig vård efter lätt traumatisk hjärnskada med restsymtom. För rehabiliteringsformer efter svårare hjärnskador fann SBU inga tillförlitliga resultat.

https://www.sbu.se/304?utm_source=nyhetsbrev&utm_medium=epost&utm_campaign=191219&pub=41413#41509

Specialiserad neonatalvård via telemedicin

SBU:s upplysningstjänst, 2019, 11s.

Frågeställning: Vilka vetenskapliga studier finns om effekter och risker med specialiserad neonatalvård via telemedicin?

Svar i korthet: SBU:s upplysningstjänst har efter litteratursökning och kvalitetsgranskning av systematiska översikter inte inkluderat någon systematisk översikt i svaret. En relevant systematisk översikt som undersökt telemedicin inom neonatal och pediatrik har identifierats. SBU har dock bedömt att risken för systematiska fel är hög. SBU:s upplysningstjänst har identifierat elva primärstudier, vilka inte har kvalitetsgranskats.

<https://www.sbu.se/contentassets/ea577d820eb847f9ae8931a5960f1373/specialiserad-neonatalvard-via-telemedicin.pdf>

Ledarskap/Organisation

Om politiskt ledarskap : Att brinna för ditt uppdrag

Sveriges kommuner och regioner, 2019, 53 s.

Boken är skriven för dig som ledande förtroendevald i en kommun eller region och till dig som är nyfiken på uppdraget som toppolitiker. Den bygger på möten med 700 toppolitiker under 13 år i ledarprogram och nätverk samt forskning och utveckling som SKR har initierat.

<https://webbutik.skl.se/sv/artiklar/om-politiskt-ledarskap.html>

Tillit : en ledningsfilosofi för framtidens offentliga sektor

Bringselius, Louise, 2019, 2.uppl. 142 s.

I den här boken får du en introduktion till tillit som ledningsfilosofi, detta är andra upplaga och den är utbyggd med nya texter om framförallt värdegrundsarbete och ledarskap. Grundtanken är att den tillitsbaserade styrningen i första hand ska utformas utifrån ett antagande om att vi kan lita på människorna omkring oss.

Juridik

Juridik för hälso-och sjukvård : grundläggande förståelse för regelverket

Ann-Sofie Magnusson (red.), 2019, 119 s.

En introduktion till hälso-och sjukvårdsrätt som också ger konkreta svar på frågor med koppling till vård och medier, arbetsmiljö och dokumentation.

Vägledning för anslutning till eIDAS

Sveriges kommuner och regioner, 2019, 18 s.

EU-förordningen eIDAS (EU nr 910/2014) innebär bland annat att det är obligatoriskt för offentliga e-tjänster att acceptera utländska e-legitimationer. Vägledning har tagits fram av SKR för att stödja kommuner och regioner med praktisk vägledning för anslutning till eIDAS i syfte att uppfylla lagkravet på att erkänna elektroniska identiteter från andra länder inom EU.

<https://webbutik.skl.se/sv/artiklar/vagledning-for-anslutning-till-eidas.html>

Statistik

Internationell jämförelse av primärvården : IPH 2019 statistikpresentation Vårdanalys, 2019

Ett delresultat från undersökningen International Health Policy Survey där man undersökt hur primärvårdsläkare i Sverige upplever att vården fungerar och jämfört med vad primärvårdsläkare i andra länder tycker.

<https://www.vardanalys.se/rapporter/ihp-2019/#lakarnas-upplevelser-av-varden-och-arbetet-pa-vardcentralen>

Övrigt

Falldefinitioner vid anmälan enligt smittskyddslagen Folkhälsomyndigheten, 2019, 46 s.

Detta är rekommendationer för de kriterier som ska användas i den svenska övervakningen av smittsamma sjukdomar. Det är en vägledning för rapportering av sjukdomsfall enligt svensk lagstiftning. I största mån har falldefinitionerna anpassats till de gemensamma kriterier som har antagits inom EU för att möjliggöra en jämförbar statistik.

<https://www.folkhalsomyndigheten.se/contentassets/d109fac1689846edb6ce7292c0588e39/falldefinitioner-anmalan-smittskyddslagen-19094.pdf>

Hälso- och sjukvårdens kompetensförsörjning i framtiden EN SCENARIOANALYS FRAM EMOT 2040. Mats Olsson & Göran Krafft, 2019, 85 s.

En omvärlds- och scenarioanalys över framtidens kompetensförsörjning. Rapporten, som initierats av Socialstyrelsen, redovisar viktiga framgångsfaktorer för att hälso- och sjukvården ska kunna möta utvecklingen i framtiden.

https://cdn2.hubspot.net/hubfs/3279625/Publications/Reports/Kompetens%C3%B6rs%C3%B6rjning%20i%20framtiden_191121.pdf

Köp av verksamhet 2019 : Kommuner och regioner 2006-2018 Sveriges kommuner och regioner, 2019, 104 s.

Rapporten samlar information om hur kommuner och regioner använder marknaden för att lösa välfärdsuppdraget, man följer och speglar utvecklingen. Med köp av verksamhet avses de kostnader som uppstår för köp av verksamhet från andra aktörer, där verksamheten annars skulle ha utförts i egen regi.

<https://webbutik.skl.se/sv/artiklar/kop-av-verksamhet-2019.html>

Omotiverat olika : Socioekonomiska och regionala skillnader i cancervården Vårdanalys 2019:8, 184 s.

Med hjälp av information från bland annat kvalitetsregister har regionala skillnader i vård och diagnostik vid cancer analyserats. Analysen omfattar cancer i lunga, tjocktarm, ändtarm, bröst och prostata.

<https://www.vardanalys.se/wp-content/uploads/2019/12/Omotiverat-olika-rapport-2019-8-webb.pdf>

**Pandemiberedskap. Hur vi kommunicerar – ett kunskapsunderlag
Folkhälsomyndigheten, 2019, 26 s.**

Detta stöd riktar sig till smittskyddsmyndigheterna samt kommunikationschefer och kommunikatörer vid de nationella, regionala och lokala myndigheter som har ett ansvar för att kommunicera i samband med en pandemi.

<https://www.folkhalsomyndigheten.se/contentassets/2f2a536f14e54a83b983594b4b71c3d4/pandemiberedskap-kommunicera-19074-2.pdf>

**Pandemiberedskap. Hur vi förbereder oss – ett kunskapsunderlag
Folkhälsomyndigheten, 2019, 62 s.**

Detta stöd ska fungera som bakgrund och stöd i planeringen för en influensapandemi för berörda nationella myndigheter, regionernas smittskyddsläkare, beredskapschefer och beredskapssamordnare, samt för övriga verksamhets- och planeringsansvariga inom regionernas och kommunernas vård och omsorg.

<https://www.folkhalsomyndigheten.se/contentassets/b6cce03c4d0e4e7ca3c9841bd96e6b3a/pandemiberedskap-hur-vi-forbereder-oss-19074-1.pdf>

**Pandemiberedskap. Tillgång till och användning av läkemedel – en vägledning
Folkhälsomyndigheten, 2019, 65 s.**

Denna vägledning ger information om de läkemedel som finns i beredskap inför en influensapandemi, hur de tillgängliggörs och hur de ska användas. Det ger stöd för regionernas planering av hur de kan hantera och genomföra medicinska motåtgärder och en kort beskrivning av de involverade nationella myndigheternas roller och ansvar.

<https://www.folkhalsomyndigheten.se/contentassets/1c7ea06c959541c0bfac32ed4f92f73c/pandemiberedskap-tillgang-anvandning-lakemedel-19074-3.pdf>

**Vårdrelaterade infektioner: En kunskapssammanställning baserad på markörbaserad
journalgranskning 2013-2018**

Sveriges kommuner och regioner, 2019, 86 s.

Rapporten innehåller en fördjupad analys av vårdrelaterade infektioner (VRI) med jämförelser över tid och fördelning mellan ålderskategorier och kön. Det har skett en minskning av det totala antalet VRI, från 5,2 till 4,4 procent. Även om antalet patienter som får VRI har minskat är det fortfarande omkring 57 000 patienter som varje år drabbas av VRI.

<https://webbutik.skl.se/bilder/artiklar/pdf/7585-756-5.pdf?issuusi=ignore>

Välkommen till Sjukhusbiblioteken i Värmland!

Arvika: 0570-71 20 75

sjukhusbiblioteket.arvika@regionvarmland.se

Karlstad: 054-61 51 44

sjukhusbiblioteket.karlstad@regionvarmland.se

Torsby: 0560-47405

sjukhusbiblioteket.torsby@regionvarmland.se